

ELŐTERJESZTÉS

Vámoscsalád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2022. szeptember 26-i képviselő-testületi ülésére

Tárgy: Vámoscsalád községi önkormányzat tulajdonát képező víziközmű vagyon helyzetének és az ahhoz kapcsolódó feladat-ellátási kötelezettségek teljesítésének áttekintése, valamint döntés a feladat-ellátási kötelezettség és ahhoz kapcsolódó vagyon Magyar Állam részére történő átruházásáról

Tisztelt Képviselő-testület !

A Vasivíz Zrt., mint az vámoscsaládi ivóvízellátási és szennyvízkezelési rendszer üzemeltetője tájékoztatta Önkormányzatunkat, hogy a Technológiai és Ipari Minisztérium államtitkára 2022. augusztus 4. napjára összehívta a víziközmű szolgáltatókat „az önkormányzati tulajdonban álló víziközmű szolgáltatók működésével kapcsolatos aktuális kérdések” tárgykörben.

Az államtitkár asszony röviden elemezte az energiaárak nagymértékű emeléséből eredő fizetési és működési nehézségeket, amelyek a víziközmű-szolgáltatókat is érintik, és több esetben már az idei évben is veszélyezteti a működésüket.

A VASIVÍZ ZRt. a 2022. évi üzleti tervében jelentős, több, mint 600 millió Ft-os veszteséggel volt kénytelen tervezni, melynek legfőbb oka az energia áremelés volt. Ez a veszteség előre láthatóan tovább fog növekedni, figyelembe véve, hogy az energia árak a tervezéskori állapothoz képest is drasztikusan emelkedtek. Az árváltozás már ebben az évben további 250-300 m Ft veszteséget jelent a jelenleg rendelkezésre álló információk szerint. Az idei évben még a tartalékaikból tudják fedezni a működést, de az állami támogatási lehetőség kihasználása jelentős mértékben segítené a likviditási helyzetüket.

Amennyiben azonban 2023. évben továbbra sem lesz lehetőség a szolgáltatási díjak emelésére, akkor állami vagy tulajdonosi támogatás nélkül már nem tudnak eleget tenni a működésre vonatkozó jogszabályi kötelezettségeknek, valamint a várhatóan fellépő likviditási problémák miatt a ZRt. működése ellehetetlenülhet.

Fenti problémák kezelésére a Minisztérium képviselője ismertette integrációs ajánlatukat, mint lehetőséget a 2022. év finanszírozási, támogatási formájáról, feltételeiről, annak határidőiről.

Ezek a következők:

- amennyiben az ellátásért felelős önkormányzatok úgy döntenek, hogy az ellátási kötelezettséget és ezzel együtt a víziközmű-vagyont térítésmentesen átadják az Államnak, akkor erre most nyílik olyan lehetőség, amely összekapcsolható a víziközmű-szolgáltatók engedélyes tevékenységére adható támogatással,
- A víziközmű-vagyon átadása műszaki rendszerenként lehetséges, ahol több település ellátását biztosítja a rendszer, ott egységes döntésre lesz szükség

- ehhez első lépésként az ellátásért felelős önkormányzatok polgármesterei szándéknyilatkozat formájában tehették meg nyilatkozatukat

A Vasivíz Zrt. tájékoztatása szerint a szándéknyilatkozat formája, illetve az integrációs folyamat lépései, határideje, továbbá a gyakori kérdések ebben a témakörben a Nemzeti Vízművek Zrt. honlapján (<https://nemzetivizmu.hu>) megtekinthetők, az Integráció menüpont alatt.

A Vasivíz Zrt. által közölt, ajánlott ütemterv az integrációs programhoz a következő lenne:

- 2022. augusztus 31-ig előzetes szándéknyilatkozat a polgármesterek részéről elegendő az integrációs szándékról, ennek megküldése a nemzeti Vízművek Zrt-nek (ez önkormányzatunk részéről megtörtént, melyet előterjesztésünkhöz melléketlen csatolunk)
- 2022. szeptember 20-ig képviselő-testületi döntések meghozatala (erre került volna sor terveink szerint az Uraiújfalu képviselő-testületével 09.09. megtartott együttes képviselő-testületi ülésen. Erre nem került sor, mert az uraiújfalui ivóvíz ellátási rendszeren önkormányzatunkon túl résztulajdonnal rendelkező Tompaládony és Mesterháza községek jelezték, hogy megfelelő információk hiányában jelenleg nem tudnak döntést hozni a vagyon átadásáról, egységes döntés hiányában pedig a tulajdon átruházásáról nem lehet szó)
- 2022. november 1-ig folyamatosan az önkormányzati vagyon állami tulajdonba kerülése, ezzel együtt az ellátási felelősség átvétele.

A Vasivíz Zrt. tisztelettel kérte az ellátásért felelős önkormányzatokat, hogy fontolják meg az integrációs folyamatban való részvételt.

Tájékoztatják Önkormányzatunkat, hogy a Magyar Állam jelenleg is 4,2 %-ban tulajdonosa a Részvénytársaságnak. Az államtitkári tájékoztatón elhangzott, hogy 5 %-os állami tulajdoni küszöbértéket szeretnének elérni, mely a Zrt. esetén 1 %-os részvényarány növeléssel biztosítható.

Az integrációs folyamatok társaságot érintő kérdéseivel kapcsolatban az Igazgatóság és a felügyelőbizottság ülést tartott még augusztus hónap folyamán. Tervezik rendkívüli közgyűlés összehívását is, várhatóan szeptember 28-ára. A Társaság fenti szervei elsődlegesen a Társaság működésével kapcsolatos változásokról egyeztetnek, az integrációs folyamatokkal kapcsolatos közmű tulajdon átadásával illetve az ellátási felelősséget érintő kérdésekben kizárólag az Önkormányzatok, mint a közmű vagyon tulajdonosai jogosultak döntést hozni.

2022. szeptember 6. napján a Vasivíz Zrt. újabb levelében arról tájékoztatta Önkormányzatunkat, hogy a 2022. évi várható adatok alapján működési támogatási igényük 1.150.645.000.-Ft lesz.

A Zrt. tájékoztatása szerint augusztus 31. napjáig a 207 részvényes közül 141 polgármesteri nyilatkozat érkezett be, és van olyan település, ahol képviselő-testület döntés is született az integrációban való részvételi szándékról.

Kiemelték, hogy több önkormányzat tulajdonában lévő víziközmű rendszer esetében csak a tulajdonosok egyhangú döntésével lehetséges az állami tulajdonszerzés. (Az Uraiújfalu ivóvízellátási rendszeren Uraiújfalu, Mesterháza, Nagygeresd, Nemesládony, Tompaládony és Vámoscsalád önkormányzatok, a szennyvízelvezetési és tisztítási rendszeren pedig Uraiújfalu és Vámoscsalád önkormányzatok a tulajdonosok. Ez utóbbinál Vámoscsalád eszmei tulajdoni hányaddal rendelkezik, mert elkészültek a teljes beruházás Uraiújfalu könyveiben került aktiválásra.)

A Nemzeti Vízművek Zrt. honlapján található tájékoztató a következőket tartalmazza:

A Kormány kiemelt célja a közszolgáltatások terén elért eredmények, így a rezsicsökkentés vívmányainak, a magas színvonalú szolgáltatásnak, az ügyfél elégedettségnek a megőrzése, valamint a közszolgáltatási rendszer folyamatos fejlesztése.

A víziközmű szolgáltatás esetében is prioritás, hogy az állampolgárok továbbra is a megszokott, illetve lehetőség szerint magasabb színvonalon jussanak hozzá a szolgáltatáshoz úgy, hogy mindeközben terheik ne növekedjenek.

Az elért eredmények megőrzése érdekében a víziközmű ágazat szereplői részéről egyrészt folyamatosan keresni kell a hatékonyságnövelési és újítási lehetőségeket, igénybe véve az új technológiai megoldásokat is, másrészt a szolgáltatásnyújtás középpontjába ténylegesen a fogyasztók érdekeinek szolgálatát és nem profitszerzést kell állítani.

Jelenleg a hatékonyság növelésének bizonyos esetekben akadálya, hogy egyes szolgáltatók és tulajdonos önkormányzataik önerőből nem képesek a változásokra, így nincs mód az országos szinten meglévő különbségek fokozatos felszámolására sem.

A közszolgáltatások esetében általános tapasztalat, hogy a hatékonyságnövelés, illetve kedvezőbb fogyasztói árszínvonal nagyobb eséllyel megvalósítható, ha a szolgáltatás nyújtói optimális üzemméret mellett működnek és a kisebb szolgáltatók keresik az egymással való együttműködés nyújtotta előnyöket.

Ugyancsak hatékonyságnövelés lehetőségét rejtí magában a közszolgáltatásért felelős önkormányzatok és az állam egymással való együttműködésének fokozása.

Az ellátásbiztonság fokozása, a közszolgáltatással járó feladatok ellátásának optimális megszervezése, illetve az önkormányzatok és az állam közötti együttműködés lehetőségeinek bővítése érdekében indokolt, hogy a víziközmű-szolgáltatás, mint önkormányzati közfeladat állam részére történő átadásának a lehetősége biztosított legyen.

E célból került sor a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény olyan irányú módosítására, mely lehetővé teszi az önkormányzatok és a tulajdonukban működő szolgáltatók számára, hogy a közszolgáltatáshoz kapcsolódó vagyon állam részére történő átadásával, – önkéntes módon – egy állami integrációs folyamatban vehessenek részt.

Ez az önkormányzatok és a tulajdonukat képező szolgáltatók számára is lehetőséget teremt arra, hogy portfólió-tisztítást hajtsanak végre, illetve ha azt célszerűnek tartják, úgy a közszolgáltatással járó feladatokat átadják az államnak.

Az integráció előnye összefoglalva az, hogy az érintett szolgáltatók és tulajdonos önkormányzataik számára az állam biztosítsa annak lehetőségét, hogy e jogalanyok a tulajdonukat képező vagyron átadása fejében, önkéntes módon egy állami integrációs folyamatban vehessenek részt.

Ezen integrációs folyamat a közszolgáltatás által érintett valamennyi szereplő számára előnyös, mivel:

- az abban részt venni kívánó szolgáltatók segítségben részesülhetnek, illetve a tulajdonos önkormányzatok számukra pénzügyi teherrel járó kötelezettségtől (ellátási felelősség) mentesülhetnek, melynek fejében önként vállalják az integrációval járó kötelek teljesítését;
- az állam számára az integráció eredményeként jelentkező kiadások a költségvetés mindenkori teherbíró képességéhez igazodva kontrollálhatóvá válnak, illetve a felhasználásra kerülő költségvetési források fejében az állami vagyron köre szélesíthető,
- a víziközmű-fejlesztésre fel nem használt források átvételével, illetve a jövőbeni fejlesztésekre, felújításokra vonatkozó források Nemzeti Vízművek Zrt. stratégiai irányítása melletti allokálásával az üzembiztonság tovább növelhető,
- a munkavállalók számára a csatlakozás kiszámítható foglalkoztatási feltételeket biztosít,
- az állampolgárok az integrációs lehetőség következményeként nagyobb biztonsággal jutnak a közszolgáltatáshoz, a szolgáltatás színvonala egységesebbé válik.

Gyakran Ismételt Kérdések – Integrációs folyamat

a Nemzeti Vízművek Zrt. honlapján

1. Mit jelent az integráció?

Integráció alatt azt a lehetőséget értjük, hogy az ellátásért felelős önkormányzat a víziközmű vagyont és a hozzá kapcsolódó ellátási felelősséget átadja a Magyar Állam részére. A víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. CCIX. törvény (Vksztv.) 5/H. §-a biztosítja a lehetőséget az önkormányzatok számára, hogy amennyiben nem tudnak, vagy nem kívánnak a törvényben foglalt víziközmű-szolgáltatás ellátási kötelezettségüknek eleget tenni, úgy az ellátási felelősséget és a hozzá kapcsolt víziközmű vagyont, működtető vagyont és a működtetés biztosítására a szolgáltató társaságban fennálló tulajdonosi részesedést önkéntesen, ingyenesen átadhatják a Magyar Állam részére.

Az integráció során az állam elsődleges célja a többségi önkormányzati tulajdonú társaságokban a legalább 5%-os tulajdonrész megszerzése, ezt követően az állam ázsíós tőkeemeléssel biztosítja a társaság működését 2022. év végéig.

2. Milyen vagyont vesz át az állam és mennyit fizet?

Az integráció keretében az önkormányzattól a víziközmű vagyont, a működtető vagyont, a Vksztv. 18.§- a szerinti fel nem használt fejlesztési forrásokat és szolgáltatóban fennálló részesedést veheti át az állam nevében eljáró tulajdonosi joggyakorló Nemzeti Vízművek Zrt.

A Vksztv. értelmében az 5/H.§ (2) bek. szerint az önkormányzat a tulajdonában álló víziközmű vagyont, valamint működtető vagyon tulajdonjogát térítésmentesen, nyilvántartási értéken adhatja át a Magyar Állam részére. A Vksztv. alapvetően az ingyenes vagyonátvételre ad az NV Zrt. részére felhatalmazást, többletkötelezettség átvállalására sem jogszabályi, sem pedig költségvetési kerete nincs a társaságnak.

3. Milyen megtérítési igénye lehet az önkormányzatnak?

Mivel az integrációs programban való részvétel ingyenes, az önkormányzatok a vagyonátadásért cserébe nem támaszthatnak anyagi igényt. Az önkormányzat saját hatáskörébe tartozó kérdés, hogy a vagyona felett miként rendelkezik, az integrációs programban önkéntesen vehet részt.

4. Ki integrálódhat?

Az integrációs programban való részvétel lehetősége az ellátásért felelős önkormányzatok előtt áll nyitva. Szolgáltató csak a tulajdonos önkormányzatok döntése alapján léphet be a programba. Részvétel az önkormányzatok részéről a Vksztv. által biztosított keretek között önkéntesen, ellentételezés nélkül történik. Az integráció során az önkormányzat a víziközmű társaságban fennálló tulajdonrészét is ingyenesen átruházhatja a Magyar Államra. Az állam elsődleges célja a többségi önkormányzati tulajdonú társaságokban a legalább 5%-os tulajdonrész megszerzése és ezt követően egy ázsziós tőkeemeléssel pedig 2022. év végéig a víziközmű szolgáltatás biztosítása.

5. Miről kell döntenie az ellátásért felelős önkormányzatnak?

Figyelembe véve, hogy a víziközmű vagyon az önkormányzatok korlátozottan forgalomképes törzsvagyonába tartozik, az önkormányzati képviselő-testület gyakorolja a tulajdonosi jogokat, így elsősorban testületi döntés szükséges a programban való részvételről, a víziközmű vagyon és működtető vagyon, valamint a fel nem használt fejlesztési források államra történő ingyenes átruházásáról. Továbbá a Vksztv. által biztosított kereteken belül az önkormányzattal szolgáltatási jogviszonyban álló társaságban fennálló tulajdoni részesedés állam javára történő átruházásáról.

A Mötv. 50.§ szerint a 42.§ 16. pontjában foglaltakra tekintettel, vagyis a helyi önkormányzati vagyon tulajdonjogának a 108. § szerinti ingyenes átruházásához szükséges döntéshez a képviselő-testület minősített többségi döntése szükséges, azaz az önkormányzati képviselők több mint felének igen szavazata kell a döntés meghozatalához, az egyszerű szótöbbség nem elegendő. Kiemelten fontos, hogy az önkormányzat felhatalmazást adjon a polgármester számára a tranzakciós szerződés aláírására és a vagyon átadására.

6. Miről kell döntenie a társaságnak? (esetünkben a Vasvíz Zrt-nek)

Amennyiben a tulajdonos önkormányzat úgy dönt, hogy a tulajdonában lévő víziközmű vagyont az államra ruházza, úgy e körben lehetősége van a társasági részesedés átruházására is. A tulajdonviszonyt víziközmű-rendszerre (VKR) kell vizsgálni, egy VKR-en kizárólagos 100%-os állami tulajdon kell létrejöjjön ahhoz, hogy az állam ellátási felelőssége létrejöjjön. Fontos: amennyiben a társaság létesítő okirata korlátozza, vagy kizárja az ingyenes tulajdonszerzést, vagy bármely módon korlátozza 3. fél belépését a társaságba, úgy első lépésben szükséges az alapító okirat ezen rendelkezését feloldani. Erről a társaság legfőbb szervének kell gondoskodnia. JAVASOLT, hogy a társaságok vizsgálják meg a létesítő okirataikat és mielőbb jelezzék, amennyiben tartalmaz társasági részesedés megszerzésére vonatkozó korlátozást és rendelkezzenek a korlátozás feloldásáról. Ezt követően kerülhet sor a szolgáltatóban fennálló társasági részesedés átruházására. A Magyar Állam által történő forrásjuttatás alapvető feltétele, hogy a Magyar Állam legalább 5%-os tulajdonrészt szerezzen a társaságban. Ezt követően kerülhet sor ázsíós tőkeemelés formájában a társaság likviditásának javítására, azzal, hogy az így rendelkezésre bocsátott forrást a társaság kizárólag az engedélyes tevékenységéből származó veszteségei pótlására használhatja fel.

7. Az önkormányzat tartozásait átvállalja az állam?

A Vksztv. az ingyenes vagyonátvételt teszi lehetővé a NV Zrt. számára, ezen túlmenően többletkötelezettséget nem vállalhat, így önkormányzati fizetési kötelezettséget sem vállalhat át. A tulajdonos önkormányzat(ok)nak és a szolgáltató társaságnak a tranzakciós szerződés megkötését megelőzően rendeznie szükséges e hátralékokat, akár egy részletfizetési megállapodás keretében.

8. A Társaság tartozásait rendezi az állam?

Amennyiben a Magyar Állam az NV Zrt. tulajdonosi joggyakorlásával belép egy víziközmű-szolgáltató társaságba, úgy annak kötelezettségét is vállalja, hogy a társaság működését fenntartsa, azonban kiemelendő, hogy ez az összes tulajdonos felelőssége is, így helytállási kötelezettséggel tartoznak a társaság tartozásaiért. Az állami részvétel alapvető célja a víziközmű szolgáltatás fenntartása, melyhez elengedhetetlen a szolgáltatók működtetése, a fizetésektelen helyzet elkerülése. A NV Zrt. tőkeemelés formájában forrást juttat a társaságnak. Annak mértéke, hogy a tőkeemelés során mekkora rész kerül a jegyzett tőkébe és mekkora összeg a tőketartalékba, a MEKH részére szolgáltatott szolgáltatói adatok alapján, a Hivatal ellenőrzését és jóváhagyását követően kerül meghatározásra.

9. Mi lesz a munkavállalókkal?

A Magyar Állam alapvető célja, hogy a munkahelyeket megtartsa és biztosítsa a víziközmű-szolgáltatás működtetéséhez a szakember gárdát. A cél a foglalkoztatás folytonosságának és biztonságának a megőrzése is, különös tekintettel arra, hogy országosan hiány mutatkozik szakképzett vízműves munkavállalókból.

10. Folyamatban lévő beruházások is átvételre kerülnek?

A bérleti üzemeltetési szerződésen alapuló befejezetlen, folyamatban lévő beruházások – ide nem értve az uniós és az egyedi kormányhatározaton alapuló beruházásokat – mint befejezetlen állomány kerülnek átvételre, ezen beruházások forrása az átvételre kerülő felhalmozási célú forrás, ezen beruházásokat, és a forrás átadását megállapodásban rögzíteni szükséges.

11. Eu-s pályázatok is átvételre kerülnek?

A Nemzeti Vízművek Zrt. a víziközmű vagyonelemek állami tulajdonba vétele során a Vksztv. előírásai alapján jár el, amely a víziközmű vagyonelemek átvételét szabályozza. Víziközmű vagyonelem a műszaki üzembehelyezéssel történő egyidejű aktiválással jön létre. A folyamatban lévő beruházásoknál a számla befogadására az Önkormányzatok jogosultak, a projekt során létrejött vagyonelemeket a Vksztv. rendelkezései alapján az üzembe helyezés napjával szükséges az ellátásért felelős részére tulajdonba adni.

12. Van-e lehetőség fenntartási időszakban a KEHOP projekt keretében megvalósult víziközmű-vagyonelemek és azok működtetéséhez szükséges eszközök tulajdonjogának átruházására térítésmentes vagyonátadással, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a Magyar Állam javára?

Amennyiben az önkormányzatok már a fenntartási időszakban döntenek az átruházás mellett, a KEHOP Irányító Hatóságnak a 272/2014. (XI. 5) Korm. rendelet 1. mellékletének (Egységes Működési Kézikönyv) 281.1. és 281.2 pontjaiban leírtakat kell vizsgálni, illetve az ott leírtak szerint kell eljárni. A fenntartási időszakban történő átruházás esetén az átvevő Magyar Állam az átadó Önkormányzatokat terhelő – fenntartási időszakra vonatkozó – kötelezettségeket átvállalja, melyet megállapodásban rögzítenek, a megállapodás az Irányító Hatóság jóváhagyásával hatályosul.

13. Megtéríti az állam a már befizetett önerőt?

Az önkormányzat vagy a lakosok által befizetett önerő megtérítésére nem kerül sor, alábbiak figyelembevételével:

- Az önkormányzat közfeladata a víziközmű fejlesztése, melynek során a víziközmű vagyon értékének szinten tartása érdekében az értékcsökkenés mértékének erejéig szükséges a beruházásokat megvalósítani. A szűkös forrás miatt ezen közfeladatának az önkormányzat sokszor abban az esetben tud eleget tenni, ha önrész mellett uniós forrás terhére valósítja meg a víziközmű fejlesztést. Az így megfizetett önrész átadására a víziközmű vagyonelemek fejlesztésére fordított egyéb forrással azonos módon, térítésmentesen, nyilvántartási értéken van lehetőség.
- A Vksztv. 5/H. § (2) bekezdése szerint: Az ellátásért felelős önkormányzat a víziközművagyon, illetve a tulajdonában álló víziközmű működtető eszköz tulajdonjogát térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel is átruházhatja az államra, ha a víziközmű-rendszeren kizárólagos vagy az állammal közös tulajdonnal rendelkezik.

- A Vksztv. 6. § (3) bekezdése alapján az államra, mint ellátásért felelősre történő tulajdonjogát ruházás esetén az állam képviseletében tulajdonosi joggyakorlóként a Nemzeti Vízművek Zrt. jár el, a NV Zrt. azonban csak a víziközmű működtető eszközök (ideértve a társasági részesedéseket is) és víziközmű-elemek felett gyakorolja az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét.

(1) Az ellátásért felelőssel víziközmű-üzemeltetési jogviszonyban nem álló beruházó a víziközmű létrehozására irányuló beruházást az ellátásért felelős előzetes jóváhagyásával valósíthat meg. Ha a víziközmű nem állami vagy önkormányzati beruházásban jön létre, a beruházó a víziközmű tulajdonjogát a víziközmű üzembe helyezésének időpontjában az ellátásért felelősre átruházza. Az átruházásról a felek szerződést kötnek.

(3) Ha az ellátásért felelős és az érintett víziközmű-rendszerre nézve vele víziközmű üzemeltetési jogviszonyban nem álló beruházó, az (1) bekezdés szerinti víziközmű térítésmentes átruházásáról állapodik meg, a térítésmentes vagyonátruházás az általános forgalmi adó szempontjából közcélú adománynak minősül.”

Azoknak a társaságoknak, melyekben a Magyar Állam legalább 5%-os részesedést szerez, az ázsiai tőkeemelésen keresztül 2022. év végéig biztosítja a működését. Amelyek esetében nem történik meg az állami belépés, a tulajdonos önkormányzatok továbbra is változatlan formában el kell, hogy lássák tulajdonosi feladataikat.

A szolgáltatókon keresztül, ahogyan eddig is tették az ellátási felelősök. Amennyiben az állam tulajdonrészt szerez a társaságokban, úgy ársziós tőkeemelést hajt végre. Ennek keretében a működéshez szükséges forrást tőketartalékba helyezi.

16. Mi a garancia arra, hogy a szolgáltatási területről beszedett fejlesztési forrást az állam a származási területen és nem máshol fogja felhasználni?

Erre a kérdésre a Vksztv. rendelkezései az irányadóak:

18. § * (1) Jogszabályban vagy üzemeltetési szerződésben meghatározott használati díj esetén az ellátásért felelős vagy az ellátásért felelősök képviselője - megállapodás esetén a víziközmű-szolgáltató - a víziközmű-szolgáltatási díjban képződött használati díjat elkülönített számlán kezeli, amelyet kizárólag a jóváhagyott gördülő fejlesztési tervben meghatározott víziközmű-fejlesztési feladatok finanszírozására - ideértve a víziközmű-vagyonhoz és annak fejlesztéséhez szorosan kapcsolódó előkészítési, nyilvántartási, eljárási díjakat és költségeket, valamint a fejlesztési célra igénybe vett hitellel összefüggő adósságszolgálat teljesítését is - továbbá az e törvényben meghatározott feladatokra használhat fel.

A 10. § (1) bekezdésével és a 30. § (4) bekezdésével is összhangban, a fejlesztésekhez kapcsolódó költségek a víziközmű tulajdonosát terhelik, azt a szolgáltatóra nem háríthatja át.

(2) Amennyiben az ellátásért felelősöket megillető használati díjat - elkülönített számlán nyilvántartott víziközmű-alapban - a víziközmű-szolgáltató kezeli, azt a 37. § (1) bekezdésében foglalt működési engedélyeiben meghatározott víziközmű-rendszerekhez kapcsolódóan használhatja fel, a keresztfinanszírozás tilalmának figyelembevételével. Több ellátásért felelős érintettsége esetén a használati díj felhasználásának módjáról az ellátásért felelősök megállapodhatnak, figyelembe véve a keresztfinanszírozás tilalmát.

E szerint a beszedett fejlesztési források, csak a már elfogadott GFT-k szerint használhatók fel.

17. Mi történik, ha az önkormányzatok nem adják át a vagyont?

Ebben az esetben továbbra is ellátási felelősként kell eljárniuk, ahogyan eddig is, és továbbra is biztosítaniuk kell a víziközmű ellátás biztonságát, ezen belül pedig a szolgáltató működését, szükség esetén tőkepótlással.

18. Mi az integráció menete?

Amennyiben az Önkormányzat, mint ellátásért felelős élni kíván a Vksztv.-ben biztosított lehetőséggel, általános jelleggel az alábbi lépésekre van szükség az önkormányzat részéről:

1. Az önkormányzat képviselő-testülete kinyilvánítja azon szándékát, miszerint az önkormányzatot terhelő víziközmű-szolgáltatás ellátási kötelezettségének és a tulajdonában álló víziközmű-vagyonnak az államra történő önkéntes átruházására irányuló Integrációban részt kíván venni.

2. A képviselő testületi döntést mellékelve, az önkormányzat integrációs szándékáról értesíti az állam tulajdonosi jogait gyakorló Nemzeti Vízművek Zrt.-t.

3. A Nemzeti Vízművek Zrt. egyezteti az ellátási felelősség és az ahhoz tartozó víziközmű vagyon, fel nem használt fejlesztési források térítésmentes állami átvételének feltételeit az Önkormányzattal, valamint előkészíti az ezekhez szükséges átruházási szerződés tervezetét.

4. Az egyeztetések lefolytatását követően képviselő testületi döntés szükséges az ellátási felelősség, a víziközmű vagyon, a fel nem használt fejlesztési források állam részére történő átadásáról, továbbá a polgármester vagy más személy felhatalmazásáról a megküldött tranzakciós szerződés aláírására.

5. A megkötött tranzakciós szerződés alapján, a szerződés hatályba lépését követő 2 hónapon belül kerül sor a NV Zrt. részéről a birtokba lépésre, a területen a víziközmű szolgáltatás folyamatosságát a szolgáltató biztosítja.

I. AZ ELŐZMÉNYEK ÁTTEKINTÉSE AZ URAIÚJFALUI IVÓVÍZELLÁTÁSI VALAMINT SZENNYVÍZELVEZETÉSI ÉS SZENNYVÍZTISZTÍTÁSI RENDSZER TEKINTETÉBEN

A.)Ivóvíz-ellátási rendszer

A Víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 1.§ c.) pontja szerint **az ellátási felelősség elve alapján** e törvényben meghatározottak szerint **az állam vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban együtt: ellátásért felelős)** kötelessége és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzéséről.

A Vksztv. 79. § (1) bekezdése alapján az a víziközmű, vagy víziközmű létrehozására irányuló beruházás, amely olyan gazdálkodó szervezet tulajdonában áll, mely felett – ide nem értve a munkavállalói résztulajdont – a tulajdoni részesedés egésze a nemzeti vagyonba tartozik, **2013. január 1-jén az ellátásért felelős tulajdonába került. A tulajdonjog jelen törvény erejénél fogva ingyenesen, a tulajdonjoghoz kötődő jogokkal és kötelezettségekkel együttesen, szállt át.**

A tulajdonviszonyok az Uraiújfalui ivóvíz-ellátási rendszeren a következők:

Mesterháza	7.1 %
Nagygeresd	12,6 %
Nemesládony	6,2 %
Tompaládony	15.1 %
Uraiújfalu	43,2 %
Vámoscsalád	15,8 %

Miután a tulajdonjog 2013. január 1. napjával önkormányzatunkra szállt, az ivóvíz-ellátási rendszer üzemeltetésére a Vasivíz Zrt-vel bérleti-üzemeltetési szerződést kötöttünk.

**Az ivóvízközmű-vagyon értékbecsléssel meghatározott összértéke
(2020.08.06-i állapot) 115.499.000.-Ft**

Önkormányzatunk tulajdonát képező ivóvíz-közmű vagyon (15,8 %)

- értékbecsléssel meghatározott értéke: 17.959.228 Ft

B.)Szennyvízelvezetési és tisztítási rendszer

Uraiújfalu és Vámoscsalád Községi Önkormányzatok beruházásában az Új Magyarország Fejlesztési terv Nyugat-Dunántúli Operatív Program NYDOP-4.1.1/A-09-2009-0040 azonosító számú, „Uraiújfalu és Vámoscsalád községek szennyvíz-elvezetésének és kezelésének megoldása projektben az Európai Unió támogatásával elkészült az Uraiújfalu és Vámoscsalád Községek szennyvízelvezető és tisztító rendszere.

Az önkormányzatok eszmei tulajdoni hányada a rendszer vonatkozásában a következő:

Uraiújfalu 70,53 %

Vámoscsalád 29,47 %

A beruházás üzembe helyezése után a szennyvízelvezetési és kezelési rendszer üzemeltetésére is a Vasivíz Zrt-vel kötöttünk bérleti-üzemeltetési szerződést.

**A szennyvízközmű-vagyon értékbecsléssel meghatározott összértéke
(2020.08.06-i állapot) 431.814.000.-Ft**

Az önkormányzatunk tulajdonát képező szennyvíz-közmű vagyon (eszmei 29,47 %)

- értékbecsléssel meghatározott értéke:127.255.586.- Ft

Önkormányzatunk mindezek mellett a Vasivíz Zrt-ben 2.314.000.-Ft összegű részvénnyel is rendelkezik.

A Vasivíz Zrt.-vel kötött bérleti-üzemeltetési szerződések alapján az ezek alapján Önkormányzatunknak fizetett használati díjakat elkülönített számlán kell nyilvántartanunk.

II. A JOGI HÁTTÉR BEMUTATÁSA:

A víziközmű vagyon jogi helyzete és e vagyonhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek:

1. A víziközmű fogalma:

Olyan közcélú vízellétesítmény, amely

a) település vagy települések közműves ivóvízellátását, ezen belül az ivóvíztermelést, az ehhez kapcsolódó ivóvízbázis-védelmet, az ivóvízkezelést, -tárolást, -szállítást és -elosztást, felhasználási helyekre történő eljuttatást, mindezekhez kapcsolódóan a tűzivíz biztosítását vagy

b) a közműves szennyvízelvezetés során (egyesített rendszer esetén a csapadékvízvezetést is ideértve) a szennyvíz felhasználási helyekről történő összegyűjtését, elvezetését, tisztítását, a keletkező szennyvíziszap kezelését és a tisztított szennyvíz hasznosítását, elhelyezését szolgálja.

[Id.: a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 2. § 20. pont]

2. A víziközművek tulajdoni helyzete

Víziközmű kizárólag az állam vagy települési önkormányzat tulajdonában állhat.

Az állami tulajdonú víziközmű felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét a Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság gyakorolja.

A víziközmű-vagyon tulajdonjogát az ellátásért felelősök (állam vagy települési önkormányzat) egymás között térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel átruházhatják.

A térítésmentes vagyonátruházás az általános forgalmi adó szempontjából közcélú adománynak minősül.

[Id.: Vksztv. 5/H. § (2) bekezdés és a 6. § (1) és (3) bekezdései]

3. A víziközműhöz kapcsolódó ellátási felelősség tartalma:

A közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzésének kötelezettsége, amely az államot vagy a helyi önkormányzatot, mint ellátásért felelőst terheli.

[Id.: Vksztv. 1. § (1) bekezdés c) pont]

4. Víziközmű-szolgáltatási feladatok tartalma:

- víziközmű-működtetés: a víziközmű üzemeltetésével, valamint a víziközmű-fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek összessége,

- víziközmű-fejlesztés: víziközműre irányuló olyan beruházási vagy felújítási tevékenység, mely célja szerint:

a.) új víziközmű létesítését,

b.) a meglévő víziközmű bővítését,

c.) rekonstrukcióját és

d.) pótlását is magába foglalhatja,

- A fentiekén túl az ellátásért felelős kötelezettsége a víziközműhöz kapcsolódóan az alábbi feladatok elvégzése is:

a.) köteles megteremteni a víziközmű-szolgáltatás infrastrukturális előfeltételeit, ennek keretében pedig:

aa.) víziközművet létesít és tart fenn,

ab.) a nem önkormányzati vagy állami tulajdonban álló víziközmű tulajdonjogát megszerzi,

ac.) nyilvántartja a tulajdonában álló víziközműveket,

ad.) víziközmű-fejlesztés útján gondoskodik a víziközmű-szolgáltatás folyamatos, az előírt minőségi paraméterekkel történő biztosításáról,

ae.) végrehajtja a jogszabályokból és a hatósági határozatokból rá háruló feladatokat.

- az ellátási területen köteles gondoskodni arról, hogy a felhasználók a víziközműszolgáltatást az igényelt mennyiségben, minőségben és szolgáltatási színvonalon igénybe tudják venni;

- kiválasztja a víziközmű üzemeltetését ellátó víziközmű-szolgáltatót, és a víziközmű vagyon üzemeltetésére üzemeltetési jogviszonyt létesít,

- a víziközmű-szolgáltató útján gondoskodik a közműves ivóvízigények kielégítéséről, a szennyvíz törzshálózatba bocsátott szennyvizek elvezetéséről, tisztításáról és környezetvédelmi követelmények szerinti elhelyezéséről,

- figyelemmel kíséri a víziközmű-szolgáltató üzemeltetési szerződésből és jogszabályból fakadó víziközmű-üzemeltetési tevékenységét és az e célra rendelt pénzeszközök felhasználását

[Id.: Vksztv. 2. § 21. és 22. pontok továbbá a Vksztv. 5/F. § (1)-(3) bekezdései]

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban Mötv.) 13. § (1) bekezdés 21. pont szerint a helyi önkormányzat feladatát

képezi víziközmű szolgáltatás biztosítása akkor, ha a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

A fentiek alapján is megállapítható, hogy VÁMOSCSALÁD KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT VÁMOSCSALÁD közigazgatási területén belül a víziközmű-szolgáltatás biztosítása tekintetében ellátásért felelősnek minősül.

5. A fel nem használt víziközmű-fejlesztési források helyzete

A Vksztv. 5/H. § (4) bekezdése alapján Az önkormányzati tulajdonban álló víziközmű-vagyon (2) vagy (3) bekezdés szerinti átruházásához kapcsolódóan a 18. § szerinti víziközmű-fejlesztésre fel nem használt források tulajdonjoga a korábbi ellátásért felelőstől nyilvántartási értéken történő átvezetéssel, térítésmentesen az államra száll.

A fejlesztési források átadás-átvételéről az érintett önkormányzat és az állam képviselőjében eljáró szervezet írásban megállapodik.

III. A HELYI ÖNKORMÁNYZAT TULAJDONÁBAN ÁLLÓ VÍZKÖZMŰVAGYON FORGALOMKÉPESSÉGE:

A helyi önkormányzat tulajdonában álló víziközmű a helyi önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyonát képezi.

[ld.: a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvt.) 5. § (5) bekezdés a) pont]

E korlátozottan forgalomképes törzsvagyon-elem és annak részei ugyanakkor az állam javára átruházhatók; ennek lehetőségét teremti meg ugyanis általános jellegű szabályozással az Nvt. 14. § (1) bekezdése, speciális jellegű szabályozással pedig a fent már idézett Vksztv. 5/H. § (2) bekezdése.

IV. A HELYI ÖNKORMÁNYZAT HELYZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE A TULAJDONÁBAN ÁLLÓ VÍZKÖZMŰVAGYON ÉS AZ AHHOZ KAPCSOLÓDÓ ELLÁTÁSI FELELŐSSÉG ÁTRUHÁZÁSA TEKINTETÉBEN

2020. novemberében az állami víziközmű-stratégiai célkitűzésekkel összhangban létrejött a 100%-os állami tulajdonban álló Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: NV Zrt.), amely cég arra hivatott, hogy az állami tulajdonú víziközmű felett, valamint a Vksztv. 5/H. § alapján az állam tulajdonába kerülő víziközmű működtető eszközök és rendszer-független víziközmű-elemek felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény rendelkezései alapján a víziközmű-szolgáltató társaságok állami tulajdonú társasági részesedése felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét gyakorolja.

A Vksztv. módosításával megnyílt annak a lehetősége, hogy az önkormányzat az őt terhelő ellátási felelősséget az NV Zrt. útján a Magyar Államra ruházza át.

A Magyar Állam képviseletében eljáró NV Zrt. a víziközmű-szolgáltatáshoz kapcsolódó ellátásért felelősség átadásához kapcsolódóan Integrációs Programot dolgozott ki az ellátásért felelős önkormányzatok közreműködésével.

Az Integrációs Programban történő részvétel az önkormányzatok részéről teljesen önkéntes alapon történik, vagyis az önkormányzat az integrációs programban kizárólag akkor vesz részt, ha erről a Képviselő-testület határozatot hoz.

Az Integrációs Program során következő lépése az lenne, hogy az ellátásért felelős önkormányzatok a tulajdonukban álló víziközmű és azt működtető vagyont ingyenesen a Magyar Államra ruházzák.

2022. szeptember 14. napján Uraiújfalu község polgármester egyeztetést folytatott az ivóvízrendszeren társtulajdonos Önkormányzatok polgármesterivel, mely a következő eredményt hozta:

Tompaládony és Mesterháza község polgármestere úgy nyilatkozott, hogy jelenleg – megfelelő információk, így pld. a szerződéstervezet ismerete nélkül - nem tud felelősen arról döntést hozni, hogy az ivóvízvagyonát ingyenesen a Magyar Államra ruházza át.

Mivel az ivóvízrendszer integrációja csak minden tulajdonos önkormányzat együttes döntése esetén valósulhat meg, így a V008 jelű Uraiújfalu ivóvízellátási rendszer vonatkozásában az Integrációs Programban való részvételnek jelenleg objektív akadálya van.

A szennyvíz-rendszer tekintetében mindkét érintett önkormányzat – Uraiújfalu és Vámoscsalád – részéről is meglenne a szándék az integrációs folyamatban való részvételre.

Álláspontunk azonban az, hogy az integrációval kapcsolatban az ivóvíz és a szennyvíz rendszer tekintetében ugyanúgy kellene eljárni, így nem javasoljuk a szennyvízvagyon integrációját úgy, hogy az ivóvízvagyon integrációja nem valósul meg.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot megvitatni szíveskedjenek.

Vámoscsalád, 2022. szeptember 22.

Biczó Endre
polgármester

dr. Husz Norina
jegyző



HATÁROZATI JAVASLAT

1. Vámoscsalád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete – összhangban Biczó Endre polgármester által 2022. augusztus 24. napján tett szándéknyilatkozatban foglaltakkal - kinyilvánítja azon szándékát, miszerint az őt terhelő víziközmű-szolgáltatás biztosítása vonatkozásában fennálló ellátási kötelezettségének a Magyar Államra történő átruházására irányuló Integrációs Programban részt kíván venni. Ennek keretében a tulajdonában lévő víziközmű vagyont és az azt működtető vagyont, valamint az átadással érintett víziközmű-rendszer üzemeltetését szerződéses jogviszony alapján ellátó Vasivíz Zrt.- ben fennálló társasági részesedését és az átruházással érintett víziközmű vagyonhoz tartozó, víziközmű-fejlesztésre fel nem használt forrásokat térítésmentesen a Magyar Állam részére átadja.
2. A képviselő-testület megállapítja, hogy a V008 jelű Uraiújfalu ivóvízellátási rendszer vonatkozásában, - melyben 15,8 % tulajdoni hányaddal rendelkezik - a mai napig a társtulajdonos önkormányzatok mindegyike nem hozott az Integrációs Programban való részvételről szóló döntést, így a V008 jelű Uraiújfalu ivóvízellátási rendszer vonatkozásában az Integrációs Programban való részvételnek jelenleg – a Képviselő-testület döntésétől független- objektív akadálya van.
3. A képviselő-testület megállapítja, hogy az S022 jelű Uraiújfalu szennyvízelvezetési-és tisztítási rendszer vonatkozásában a társtulajdonos önkormányzatok mindegyike részt kíván venni az Integrációs Programban. A képviselő-testület álláspontja azonban az, hogy az Integrációs Programban való részvétel a V008 jelű Uraiújfalu ivóvízellátási rendszer és az S022 jelű Uraiújfalu szennyvízelvezetési-és tisztítási rendszer vonatkozásában egyszerre valósuljon meg.

Szándéknyilatkozat

Alulírott **Biczó Endre, Vámoscsalád Községi Önkormányzat polgármestere** nyilatkozom, hogy a víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 5/H §-ában foglaltakra tekintettel kinyilvánítjuk azon szándékunkat, miszerint az önkormányzatunkat terhelő víziközmű-szolgáltatás biztosítása vonatkozásában fennálló ellátási kötelezettség a Magyar Államra történő átruházására irányuló Integrációs Programban részt kívánunk venni.

E körben tárgyalásokat kezdeményezünk a Nemzeti Vízművek Zrt.-vel az alábbi tárgykörökben:

- a víziközmű vagyon és az azt működtető vagyon átadásáról,
- az átadással érintett víziközmű-rendszer üzemeltetését szerződéses jogviszony alapján ellátó VASIVÍZ Vas Megyei Víz és Csatornamű Zártkörűen Működő Részvénytársaságban fennálló társasági részesedés ingyenes átruházásáról, valamint
- az átruházással érintett víziközmű vagyonhoz tartozó, víziközmű-fejlesztésre fel nem használt források tulajdonjogának térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéséről.

Ezen szándéknyilatkozatot a Képviselő-testület előzetes felhatalmazása nélkül tesszem.

A szándéknyilatkozat kötelezettséget a víziközmű, a működtető vagyon vagy a szolgáltatóban fennálló tulajdoni részesedés átruházására nem eredményez.

Kelt Vámoscsalád, 2022. augusztus 24.

Biczó Endre
polgármester

